

**LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJA
VILNIAUS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ
BENDRIJA**

ATASKAITA

***IŠVYKOS Į KOMIJĄ TREMTIES PAMINKLŲ
PRIEŽIŪROS KLAUSIMAIS***

ataskaitą parengė Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių Bendrijos Tarybos narys
Rimvydas Racėnas

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Racėnas'.

Vilnius, 2005

IŠVYKOS ATASKAITA

IŠVYKOS TIKSLAS

1. Įamžinti atminimą lietuvių, nušautų 1953 m. rugpjūčio 1d. kalinių streiko metų 10-me OLP'e prie 29 anglies kasyklos Vorkutoje.
2. Sutvarkyti 29 kasyklos kalinių kapines, kuriose palaidoti ir tėvynainiai, streiko malšinimo aukos.
3. Patikrinti kapinių, kur palaidoti ir lietuviai, tvarkymą Abezeje, Intoje, Ežvoje, Ust Lekčime.

VORKUTOS KALINIŲ KAPINĖS

Savo laiku Vorkutos miesto apylinkėse buvo virš 30 lagerių ir įvairūs jų padaliniai. Prie dažno buvo ir kapinės, jei jas taip galima pavadinti. Šiais laikais išliko tik vienos (!), kuriose laidojo 10-to lagerio mirusius kalinius. Čia buvo palaidoti ir nušauti kaliniai, malšinant taikų, ekonominius tikslus iškėlusį kalinių streiką 1953 m. rugpjūčio 1 d. Oficialios tų laikų lagerio komisijos duomenimis buvo nušauti 53 kaliniai, jų tarpe 11 lietuvių. Šios kapinės, kaip ir kitos, seniai būtų užmirštos ir išnykusios, bet jas žymėjo kruvina streiko malšintojų brydė. Žmonės to fakto neužmiršo. Išdygdavo kažkieno pastatyti kryželiai, kažkas juo sunaikindavo, kažkas vėl atstatydavo. Vienok vietovė ilgainiui užaugo krūmais, šalia ir iš dalies per kapines buvo nutiestas asfaltuotas kelias. Kelio pylimas neleido pavasarinio tirpsmo vandenims nutekėti, todėl iki pusės vorkutietiškos vasaros kapinių plote tyvuliudavo ežerėlis.

Pačios Gorbačiovo "perestroikos" pradžioje Vorkutoje gyvenęs Stanislovas Gecevičius (kadaisė atvykęs pas kalinį tėvą) ėmėsi iniciatyvos kapines išsaugoti. Palei kelia buvo pastatytas 3 m aukščio medinis kryžius, nuo kurio kažkas vis nuplėsdavo lentelę su tekstu. Šis kryžius ir dabar išlikęs. S.Gecevičius organizavo kapinių nusausinimo darbus (traktoriaumi iškasti kanalai), krūmų kirtimą, ir svarbiausia, pasirūpino gauti ažuolinių tašų iš kurių padirbdino virš 60 kryžių. Kad kryžiai nepūtų, jų kotai buvo įtvirti į metalinį 100 mm skersmens vamzdį, kurio suplotas galas įkaltas į gruntą. Kryžių kryžmės buvo sutvirtintos bronzinėmis smeigėmis. Šie kryžiai tebestovi ir šiandien, juos galima atpažinti pagal bronzinę smeigės galvutę (nuotraukose gerai matoma).

Vykdam kapų inventorizaciją 2005 metais rugsėjo mėn., buvo aprašomi kryžiai, pažymint jų medžiagą: ažuolinis, medinis (tikriausiai pušies), metalinis, betoninis.

Ažuolinį kryžių galėtume įvardinti kaip Gecevičiaus. Šio žmogaus, dabar gyvenančio Panevėžyje, nuopelnas išsaugant kapines yra neginčytinas.

Vėliau, 1992 m. pastatytas vad. Vildžiūno paminklas, tapęs Vorkutos kapinių įamžinimo simboliu; 2002 m. priešingame kapinių gale pastatytas kryžius vokiečių karo belaisviams – Vorkutlagerio kaliniams. Panašu, kad šios kapinės nesunyks ir ateityje.

Tai praktiškai vienintelė vieta, kur konkrečiai žinome 11 tėvynainių palaidojimus, žinome ir jų pavardes. 11 iš tūkstantinės žuvusiųjų minios!

Kilo idėja kapinėse pastatyti kryžių iš ilgaamžių medžiagų, pažymint žuvusiųjų tėvynainių pavardes. Praktiškai tam ir buvo skirta 2005 m. išvyka, išskirtos lėšos. Vienok susiorientavus vietoje, paaiškėjo, kad Memorialo draugijos rūpesčiu pagamintos ir prie kryžių

pritvirtintos ovalinės metalinės emaliuotos lentelės su pavardėmis ir pažymėtu kapo numeriu. Rasta kryžių su 10 lietuviškų pavardžių. Nebuvo lentelės tik su Juozo Riaubos pavarde.

Išklausius Vorkutos Memorialo draugijos Tarybos nuomonę (pirmininkas Aleksandras Kalmykovas), nutarta atskiro kryžiaus lietuviams nestatyti.

Kryžiui skirtos lėšos perduotos Memorialui, kad už jas būtų atlikti žemiau išvardinti darbai: (žiūrėti surašytą darbo sutartį, dok.1):

1. Pagaminta ir pritvirtinta prie kryžiaus lentelė su Juozo Riaubos pavarde.
2. Iškirsti visų kapinių plote krūmai, juos išvežant, kad negadintų aplinkos vaizdo.
3. Padaryta kapinių geodezinė nuotrauka, užfiksuojant esamų kryžių stovėjimo vietas.

Memorialo draugija tvarkingai darbo sutarties sąlygas įvykdė. Pagamino ir pritvirtino prie kryžiaus lentelę su J.Riaubos pavarde (žr. foto 23), iškirto krūmus, padarė kapinių geodezinę nuotrauką (žr. schemą 2).

KITOS KALINIŲ KAPINĖS VORKUTOJE

Šiuo metu Vorkutos rajone anglį išgauna vos 4 kasyklos. Vorkuta, kaip būdinga anglių gamybos pramonei, apsupta gyvenviečių virtine. Ties kiekviena stambesne kasykla išaugdavo nemaža angliakasių gyvenvietė, tarsi miesteliai palydovai. Jose buvo išvystyta įvairialypė infrastruktūra. Tai ne tik būtinausios įstaigos, kaip mokyklos, vaikų darželiai, poliklinikos ir kt. Dažnoje gyvenvietėje būta didelių sporto salių, prašmatnių kultūros rūmų ir net dengtų ledo rūmų. Dabar didesnė gyvenviečių dalis apleista, namai į aplinką žiūri tuščiomis akiduobėmis, gatvių grindinys sunykęs, visur kalasi žolė. Nematyti žmonių. Jie organizuotai iškeliami į kitus Rusijos regionus, kas gali – spiečiasi centran – pačioje Vorkutoje. Jos centre nuosmukis nepastebimas.

Būdingi angliakasybos regionams terikonai ties kiekviena kasykla išnyko. Uoliena išvežiota keliams taisyti ir dar nežinia kur. Apie Vorkutą plyti žalia banguota tundra, tolumoje matosi gyvenviečių ir buvusių kasyklų siluetai. Ir tik geri apylinkių žinovai gali nuvesti į vietas, kur kadaise plytėjo lagerių kapinės. Tąsyk iš krūmų ir kemsynų netikėtai išnyra pavieniai, dažniausiai bevardžiai kryžiai.

Kalinio kapui niekas kryžių nestatė. Kaip atsirado šitie pavieniai kryžiai šiandien niekas pasakyti negali. Nuotraukoje Nr. 2 matome tokių kapinių vaizdą. Jose aptikti du lietuviški J.Zabulio ir J.Povilavičiaus kryžiai su lentelėmis (nuotr. Nr. 3-6). Tokių užmirštų kapinių būklę simbolizuoja kryžius, pavaizduotas nuotraukoje Nr.1.

Civilinėse šių laikų kapinėse aptinkami paminklai nelaimingų atsitikimų kasyklose aukoms. Žuvusiųjų sąrašuose visur aptinkamos lietuviškos pavardės. Kas tie žemiečiai: likę Vorkutoje buvę kaliniai ar jų palikuonys, ar atvykę "ilgo" rublio ieškoti? Pateiktose paminklų nuotraukose Nr. 7 iškaltos R.M.Rimonio ir A.P.Krištofo pavardės, Nr. 8 – I.P.Dobrono ir V.V.Kaupo, Nr. 9 – S.A.Termino, K.J.Šulsko, A.J.Jasinsko, Nr. 10 – P.A. Paukščio pavardės.

Nuotraukoje Nr. 11 pavaizduotas vienas iš pirmųjų paminklinių ženklų, siekiant įamžinti 1953 m. streiko įvykius ir jo aukas. Jį, slapstydamasis šiose, jau spėjusiose sunykti kapinėse, apie 1956 m. pastatė į laisvę išėjęs Vorkutos kalinys Kostkevičius-Kostka. *Aleksandras Pažymėtas N21 schemoje N3*
Paminklėlis vaizduoja medžio (kelmo) atšakas, dvi šonines mažesnes, centrinę aukštesnę. Jos užsibaigia kryžiais su saulutėmis. Kryžių galai papuošti bumbulais. Paminklėlis aptvertas metaline tvorele. Paminklėlio papėdėje išlieta betoninė plokštelė, kuri buvo apnešta žemėmis, apaugusi samanomis. Jas nuvalius išryškėjo betone įspausta data – 1953.

Medžio apkapotomis šakomis motyvas dažnai sutinkamas Lietuvoje. Vietiniai paminklo pastatymo istorijos ir intencijos nežinojo ir šį paminklėlį laikė antkapiu būk tai pastatytą žuvusiam tėvui ir dviem jo sūnums.

29 KASYKLOS KAPINIŲ KAPAVIEČIŲ APRAŠYMAS (žr. schemą Nr. 3)

Kapo Nr.	Kapo aprašymas
1	Ažuolinis, stačiatikių kryžius, kapas bevardis
2	Ažuolinis, stačiatikių kryžius, kapas bevardis
3	Medinis, tradicinis kryžius, kapas bevardis
4	Ažuolinis, stačiatikių kryžius, kapas bevardis
5	Ažuolinis, tradicinis kryžius, kapas bevardis
6	Metalinė tvorelė, kryžiaus nėra, kapas bevardis
7	Ažuolinis, stačiatikių kryžius, kapas bevardis
8	Paminklas-kryžius vokiečių karo belaisviams ir civiliams, žuvusiems Vorkutos lageriuose. Postamente užrašas vokiečių ir rusų kalbomis: Denoffern des Kriges der gevaaltherrschaft Berlin-Workuta 1 august 1995; Жертвам Войны и политических репрессий Берлин-Воркута 1 августа 1995 (foto Nr.12)
9	Ažuolinis, tradicinis kryžius, kapas bevardis
10	Medinis, tradicinis kryžius, kapas bevardis
11	Medinė tvorelė, aptvaro viduje medinis stačiatikių kryžius, kapas bevardis
12	Medinė tvorelė, aptvaro viduje medinis tradicinis kryžius, kapas bevardis
13	Į betoninį pagrindą įmūrytas metalinis tradicinis kryžius, kapas bevardis
14	Ažuolinis tradicinis kryžius, išrėžtas tik skaičius A-85
15	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele. Užrašas rusų kalba: Martinavičius Vitalis s.Vlado 1929-1953. Kryžiuje išrėžtas skaičius A-60. Čia ir kitais atvejais tai bylos (ir kapo) numeris (foto Nr. 13)
16	Ažuolinio tradicinio kryžiaus likęs tik vertikalus kotas
17	Į betoninį pagrindą įmūrytas medinis tradicinis kryžius su patvirtinta metaline emaliuota lentele. Užrašas: Eške Wolfgang 1932-1953, kryžiuje įrėžtas skaičius A-49
18	Ažuolinis, tradicinis kryžius, kapas bevardis, kryžiuje įrėžtas skaičius A-81
19	Tas pats kaip 18, tik įrėžtas skaičius A-83

20	<p>Broliškas kapas, aptvertas metalinėmis grandinėmis. Aukštas baltai dažytas metalinis tradicinis kryžius su patvirtinta metaline lentele, kurioje ukrainiečių kalba užrašyta: "Vična pamiatj žertvam kommunističnogo terroru borcam za voliu Ukraini"</p> <p>Ant žemės pastatyta teracinė stela-stačiakampis, ant kurios pritvirtinta 12 metalinių emaliuotų plokštelių, kaip ir ant kryžių, dviem vertikalėmis eilėmis po šešias.</p> <p>Kairėje eilėje iš viršaus:</p> <p>Bačevskij Jaroslav Michailovič 1924-1953-1/VIII; Guk Vasilij Semionovič 1915-1953 1/VIII; Katamaj Vladimir Vasiljevič 1929-1953 1/VIII; Levko Ivan Petrovič 1931-1953 1/VIII; Ochakas Jurij Juhanovič 1908-1953 1/VIII; Čechavičius Mykolas, s. Juliaus 1919-1953 1/VIII (foto Nr. 14).</p> <p>Nuotraukoje lentelė užstota žolynu.</p> <p>Dešinėje eilėje iš viršaus: Gerlišin Michail Nikolajevič 1931-1953 1/VIII; Dovbyš Vladimir Grigorjevič 1930-1953 1/VIII; Kostyv Michail Vasiljevič 1932-1953 1/VIII; Mitrogan Jaroslav Nikolaevič 1931-1953 1/VIII; Povroznik Konstantin Saveljevič 1927-1953 1/VIII; Školin Stefan Jurjevič 1928-1953 1/VIII.</p>
21	Paminklas (vienas iš pirmųjų), pastatytas 1953 m. VIII 1 d. įvykiams atminti
22	Metalinė kapo tvorelė. Aptvare kryžiaus neišliko, kapas bevardis
23	Ažuolinis tradicinis kryžius, kapas bevardis
24	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele, užrašas rusų kalba: Velička Edvardas s. Jono 1929-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-42 (foto Nr. 15)
25	Ažuolinis tradicinis kryžius. Prie kryžiaus pritvirtinta metalinė emaliuota lentelė su pavarde Maršalok Michail Petrovič 1910-1953 1/VIII. Kryžiuje išrėžtas skaičius A-61.
26	Metalinė tvorelė su bevardžiu mediniu kryžiumi
27	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Linnuk Petr Jegorovič 1906-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-58
28	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Petersons Elmars Andrejevič 1925-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-68

29	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Šmidt Karl 1905-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-78
30	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Stach Dmitrij Ignatovič 1905-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-47
31	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Kazanas Afanasijus s.Minalo 1898-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-54 (foto Nr. 16)
32	Metalinis tradicinis kryžius, kapas bevardis
33	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Lukjanec Vladimir Pavlovič 1924-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-59
34	Ažuolinis tradicinis kryžius, kapas bevardis
35	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Milkauskas Vaclovas s.Prano, 1925-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-64 (foto Nr. 17)
36	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Gileckij Vasilij Iljič 1924-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-45
37	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Klassen Jurij Teodorovič 1916-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-53
38	Medinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Čeples Ivan Ivanovič 1918-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-73
39	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Govde Jaroslav Vasiljevič 1922-1953 1/VIII. Kryžiuje įrėžtas skaičius A-46
40	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Vysockij Igorj Vladislavovič, 1918-1953 1/VIII.
41	Ažuolinis stačiatikių (sentikių?)kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Pukys Ilza (turi būti Juozas) s.Jonasa 1930-1953 1/VIII. Lentelėje įrėžtas skaičius A-79 (foto Nr. 18)
42	Metalinis mėlynai nudažytas stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Kirše Gans-Gerd 1929-1953 1/VIII.

43	Metalinis mėlynai nudažytas stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Beliauskij Vasilij Ivanovič 1926-1953 1/VIII.
44	Metalinis mėlynai nudažytas stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Kairys Kazys s. Mykolo 1917-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-52 (foto Nr.19)
45	Medinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Olhovič Vladimir Kondratjevič 1918-1953 1/VIII. Lentelėje ir kryžiuje pažymėtas Nr. A-65
46	Metalinis mėlynai nudažytas stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Petruniv Josif Grigorjevič 1920-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-69
47	Metalinis mėlynai nudažytas stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Dūma Fiodor Stepanovič 1932-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-48
48	Ažuolinis tradicinis kryžius, kapas bevardis
49	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Bernatavičius Augustinas s. Liudviko 1912-1953 1/VIII. Kryžiuje ir lentelėje pažymėtas Nr. A-41 (foto Nr. 20).
50	Ažuolinis tradicinis kryžius, kapas bevardis
51	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Gavčak Anton Lukjanovič 1930-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-44
52	Metalinis mėlynai dažytas bevardis stačiatikių kryžius
53	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Čunis Semion Gavrilovič 1907-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-76
54	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Sakovič Vladimir Aleksandrovič 1909-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-70
55	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Kuuk Karl Iohanesovič 1919-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-56

43	Metalinis mėlynai nudažytas stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Beliauskij Vasilij Ivanovič 1926-1953 1/VIII.
44	Metalinis mėlynai nudažytas stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Kairys Kazys s. Mykolo 1917-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-52 (foto Nr.19)
45	Medinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Olhovič Vladimir Kondratjevič 1918-1953 1/VIII. Lentelėje ir kryžiuje pažymėtas Nr. A-65
46	Metalinis mėlynai nudažytas stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Petruniv Josif Grigorjevič 1920-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-69
47	Metalinis mėlynai nudažytas stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Dūma Fiodor Stepanovič 1932-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-48
48	Ažuolinis tradicinis kryžius, kapas bevardis
49	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Bernatavičius Augustinas s. Liudviko 1912-1953 1/VIII. Kryžiuje ir lentelėje pažymėtas Nr. A-41 (foto Nr. 20).
50	Ažuolinis tradicinis kryžius, kapas bevardis
51	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Gavčak Anton Lukjanovič 1930-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-44
52	Metalinis mėlynai dažytas bevardis stačiatikių kryžius
53	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Čunis Semion Gavrilovič 1907-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-76
54	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Sakovič Vladimir Aleksandrovič 1909-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-70
55	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Kuuk Karl Iohanesovič 1919-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-56

56	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Čeriomucha Stepan Potapovič 1929-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-74
57	Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Ignatovič Vitold Antonovič 1929-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-50
58	Medinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Mendriks Janis Antonovič 1904-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-62. Tai latgalių katalikų kunigas. Ketinama jį paskelbti palaimintuoju
59	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Laiconas Alfonsas S.Juliaus 1928-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-57 (foto Nr. 21)
60	Ažuolinis stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Plaščeniuk 1907-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-67
61	Ažuolinis tradicinis kryžius, kuriame išpjautas Nr. A-80. Kapas bevardis
62	Medinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Černeckij. Lentelėje pažymėtas Nr. A-76
63	Metalinis mėlynai dažytas stačiatikių kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Strušč. Lentelėje pažymėtas Nr. A-71
64	<p>Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Riauba Juozas, s.Motiejaus 1927-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-63 (foto Nr. 23).</p> <p>Pastaba: ši lentelė pastatyta 2005 m. spalio mėn., atlikus paieškas. Prieš tai per nesusipratimą buvo pritvirtinta lentelė su pavarde Mikolišin Stepan Emeljanovič</p>
65	<p>Ažuolinis tradicinis kryžius su pritvirtinta metaline emaliuota lentele su pavarde Kilbauskas Antanas, s.Kazio 1923-1953 1/VIII. Lentelėje pažymėtas Nr. A-54</p> <p>Pastaba: literatūroje Kilbausko vardas mininamas kaip "Alfonsas" – neteisingai (foto Nr. 22)</p>

66-68 ir 71, 73, 74, 77, 78, 87	Ažuoliniai stačiatikių kryžiai, kapai bevardžiai
75, 80- 85, 90	Ažuoliniai tradiciniai kryžiai, kapai bevardžiai
70, 72, 86	Išlikusios tik vertikalios kryžių liekanos, kapai bevardžiai
76	Medinis mažas stačiatikių kryželis, kapas bevardis
79	Kyšo tik vamzdis, į kurį buvo įstatytas ažuolinis kryžius
88,89	Tradiciniai mėlynai nudažyti metaliniai kryžiai, kapai bevardžiai
91	Metalinė tvorelė, joje jokio kryžiaus nėra
92	Medinis tradicinis kryžius, kapas bevardis

KAPINIŲ IR PAMINKLŲ PRIEŽIŪRA

Faktinai Komijoje yra prižiūrimas tik dvejų kalinių kapinės – Vorkutoje, kur pastatytas V.Vildžiūno paminklas, ir Abezėje, invalidų lagerio, gavusios memorialinių statusą.

Kaip jau minėta, išvykos metu susitarta su Vorkutos Memorialo draugija, kad pastaroji imsis žygių išvalyti nuo krūmų visą buvusį 29 kasyklos kalinių kapinių plotą. Darbas buvo atliktas 2005 m. spalio mėn. Nuotraukoje Nr. 24 pavaizduota, kaip atrodė kapinės 2005 m. vasarą iki išvalymo, o nuotraukoje Nr. 25 – po išvalymo. Raudona linija apibrėžtas išvalytas plotas – apie 3500 m².

Išvykos metu buvo atlikta kapinių inventorizacija, aprašant kiekvieną išlikusį kryžių (nuotr. Nr. 26), sudaryta jų išdėstymo schema (Nr.3). Vėliau, pagal susitarimą, Memorialo draugija atliko tikslią kapinių geodezinę nuotrauką, kuri turės išliekamąją vertę ateičiai.

Su minėta organizacija sudaryta sutartis V.Vildžiūno paminklo priežiūrai. Anksčiau buvusi sutartis su privačiu asmeniu S.Križanovskiu nutraukta.

Šiose kapinėse kasmet 1 rugpjūčio Memorialo organizacija rengia gedulingą susirinkimą ir pamaldas (nuotr. Nr. 27), o prie paminklo padeda gėlių ir vainiką.

2005 m. pradžioje į Vorkutos Memorialo draugiją paskambino asmuo, prisistatęs Juozo Riaubos giminaičiu. Jis teiravosi žinių apie Vorkutos lageriuose nušautą giminaitį. Memorialo darbuotojai iškart nieko konkretaus atsakyti negalėjo, o skambinusysis nepaliko savo adreso.

Atlikus kapinių inventorizaciją, paaiškėjo, kad kapinėse Riaubos kapas nepažymėtas lentele, nors kryžius su jam skirtu kapo numeriu yra. Ant kryžiaus pritvirtint lentelė su S.Mikolišino pavarde. Šiuo metu klaida ištaisyta, pagaminta lentelė pritvirtinta ant kryžiaus, turinčio Riaubos kapo Nr. A-63 (nuotr. Nr. 27).

Kas toks buvo Juozas Riauba? Tai Šilavoto apylinkės Prienų raj. daugiavaikės šeimos sūnus (turėjo dar 5 brolius ir 2 seseris). Dirbo Šilavoto apylinkės milicijos įgaliotiniu, perdavė partizanams pistoletą, rinko jiems pinigus ir teikė informaciją. Už tai teistas 1951 m. sausio mėn., gavo 25 metus lagerio ir 5 m. tremties, nušautas streiko metu 1953 m. rugpjūčio 1 d.

Minėtos kapinės ir paminklas Vorkutos visuomenei yra žinomi ir artimiausioje ateityje neturėtų būti niokojami ar naikinami.

Abezės memorialines kapines apsiėmė prižiūrėti Intos kraštotyros muziejus.

Paminklą „Liepsnojančias kryžius“ bei generolo J.Juodišiaus ir prof. L.Karsavino kapus prižiūri Abezės gyventojas Viktoras Ložkinas.

Prof. Levo Karsavino kapo būklė 2005 m. rugpjūčio mėn. parodyta nuotr. Nr. 28.

Paminklo "Liepsnojantis kryžius" betoninė dalis pradeda irti (pastatyta 1989 m.) (žr. nuotr. Nr.29). Greitai teks jį restauruoti. Čia priežiūrai skirtų pinigų (400 lt metams) neužteks.

Intos rytinėse kapinėse lietuvišką paminklą prižiūrėjęs asmuo išvyko, tad priežiūros sutartis sudaryta su miesto kraštotyros muziejaus direktore. Šis muziejus apsiėmė prižiūrėti ir Abezės kapines. Tam palikta 800 litų. Ankstesnis Intos paminklo prižiūrėtojas (ši paminklą intiečiai vadina "Rūpintojėlis") platesnės jo aplinkos netvarkė – viskas vasarą buvo apaugę aukšta žole.

Dabartinis prižiūrėtojas, muziejus, nušienavo žolę aplink paminklą (nuotr. Nr. 30), kelią link paminklo (nuotr. Nr. 31), šlaku išpylė link jo einantį takelį (nuotr. 32).

Greta lietuviško paminklo šiose kapinėse yra pastatytas ir latviškas, didesnis ir išpūdingesnis. 2006 m. sukanka 50 metų nuo jo pastatymo. Jis ypatingas tuo, kad yra pirmasis paminklas žuvusiems lageriuose politkaliniams ir tremtiniams visoje tuometinėje Tarybų Sąjungos teritorijoje. Ši įvykį Intos kraštotyros muziejus rengiasi paminėti sušaukdamas konferenciją ir išleisdamas informacinį lapelį-lankstinuką. Būtų gražu, jei minėtoje konferencijoje dalyvautų ir Lietuvos atstovas. Nuotraukoje Nr. 33 matome latvišką paminklą. Fotografuota 2005 m. rugpjūčio mėn.

Paminklą Ežvoje prižiūri Algirdo Šerėno našlė Liudmila Durandina. Paminklo stovis geras, artimiausia paminklo aplinka tvarkinga (nuotr. Nr. 34).

Kadangi paminklo prižiūrėtojos jėgos senka, iki paminklo tenka važiuoti apie 30 km viešuoju transportu su persėdimais, kas jai darosi sunku, sudaryta paminklo priežiūros sutartis su Syktyvkare tebegyvenančiu 1941 m. tremtiniu Vytautu Juška. Jis turi nuosavą automobilį, tad prie paminklo gali nuvykti operatyviai, nusivežti priežiūrai reikalingus įrankius (svarbiausia kastuvus ir dalgis), nuvežti ir pačią Durandiną.

Paminklėlis Ust Lekčime nelankytas. Jį daug metų stropiai prižiūri ten gyvenantis 1941 m. tremtinys Vaclovas Zubys, su kuriuo buvo susitikta. Jis patikino, kad paminklėlio stovis geras.

Tremties įvykiai grimzta užmarštin. Nors Komių kraštas buvo sėte nusėtas lageriais, visose gyvenvietėse buvo pilna visokio plauko tremtinių, vieitniai gyventojai apie tai mažai ką bežino. Syktyvkaro televizijoje susibūrė grupė darbuotojų, kurie gvildena istorijos faktus, susijusius su GULAG'o klestėjimo laikais. Be kitų jie yra paruošę ir paleidę eterin laidą apie Anatolijų Smilingį, 1941 m. tremtinį, nusipelnusį Komijos kultūros darbuotoją, tebegyvenantį Kortkeroso kaime netoli Syktyvkaro. Jų paprašytas šios ataskaitos autorius davė Komi

televizijai interviu (nuotr. Nr. 35). Kiek teko girdėti, laida jau buvo transliuojama. Lietuvių trėmimų istorijos propaganda Rusijos Federacijos žmonių tarpe yra labai reikalinga.

VORKUTOS KALINIŲ REGISTRACIJOS KORTELĖS

Pagal Vorkutos Memorialo draugijos apskaitos duomenis, kurie remiasi mieste esančiais lagerių archyvais, Vorkutlago kartotekose užfiksuota apie 12 tūkstančių lietuviškų pavardžių. Dalis suimtųjų, ypač 1944-1946 m. esant perpildytiems kalėjimams Lietuvoje ir trūkstant darbo jėgos anglies kasyklose, Vorkutoje buvo įkalinti be teismo, taip vadinamos filtracijos sumetimais. Jei bylos nepavykdavo sudaryti, tokį asmenį arba paleisdavo iš įkalinimo vietos, arba etapais grąžindavo Lietuvon tolesniam tardymui. Apie tokius atsitikimus žinome iš literatūros (žr. V.Šarka. *Pragaro turguje*, V., 1992). Dažnas filtruojamasis, neatlaikęs sunkių kalinimo sąlygų, numirdavo. Tuomet žmogaus pėdsakai dažnai dingdavo, nes nebūdavo sudaryta ir saugoma byla. Vienintelis fiksacijos dokumentas – asmens kortelė, užpildoma kaliniui atvykus, kuri jį lydėdavo keliaujant iš vieno lagerio į kitą Vorkutos rajono ribose iki bus išspręstas jo likimas. Todėl šios kortelės, kurių nėra jokiose bylose, yra svarus papildomas informacijos šaltinis.

Vorkutos Memorialo draugija pateikė disketę su 1000 lietuvių liečiančių kortelių pavyzdžių aprobacijai. Kortelėje kiekvienai pavardei yra 52 skirsniai, kuriuose surašyta įvairiausia informacija apie asmenį. Disketė buvo pateikta Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro archyviniam vardynų skyriui. Kortelių teikiama informacija apie 36-ius suimtuosius pateikiama šioje ataskaitoje kaip pavyzdys (psl 17-28). LGGRTC centro atlikta medžiagos analizė parodė, kad kortelėse yra daug papildomos ir iki šiol nežinotos informacijos apie kalinius iš Lietuvos, etapuotus į Vorkutą. Minėto centro atsiliepimo kopija pateikiama (dok. Nr. 4) šioje ataskaitoje.

Remiantis analizės duomenimis buvo paskirtos lėšos, sudaryta sutartis (dok. 5) LR Kultūros ministerijos su Vorkutos Memorialo draugija, kuri miesto archyvuose išrinks lietuvišką medžiagą, apdoros ją ir pateiks užsakovui (šiuo atveju Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių Bendrijai) elektroniniame, kompiuterinės disketės (SCD) pavidale. Tokiu būdu bus panaikinta dar viena balta dėmė sudėtingoje Lietuvos žmonių kalinimų ir trėmimų istorijoje.

ВОРКУТА

№	Фамилия	Имя	Отчество	Год ро	Рожд 2	Рожд 4	Тип р	Рожд 3	Тип	Жит 2	Тип жит 3
1	Абаравичус	Никодимас	Миколас	1898		Родейгишки					
2	Абаровичус	Болис	Миколо	1900	Дукштинский	Дойнишки			уезд	Дукштинский	
3	Абелкис	Виталис	сын Ионо	1919	Плужанский, вол.	Паукитакый			уезд	Плужанский, вол. Альседжайска	
4	Абецонас	Стасис	сын Микаса	1913		Рудоминно					
5	Абецонас	Юлис	Антоно ?	1927	Алитусский	Кострики	вол.	Ословская	уезд	Алитусский	вол.
6	Абечунас	Казис	сын Игнаса	1899	Алитусский	Костришки					
7	Абишалас	Александрас	сын Балес	1923		Каунас					
8	Аблингис	Альгердас	сын Антано	1925	Кретингский, вол.	Котайчу			уезд	Клайпедский	
9	Аборис	Антонас	сын Юстина	1902	Зарасайский	Вадмини			уезд	Зарасайский	
10	Аборис	Повилас	сын Ионаса	1908	Зарасайский	Манулишки	вол.	Ангузовский	уезд	Зарасайский	вол.
11	Абрамавичус	Адомас	сын Иозаса	130	Алитусский	Раздвилонис			окр.	Алитусский	
12	Абрамавичус	Алексас	сын Антонаса	1902	Алитусский	Журони	вол.	Пальберитской	уезд	Алитусский	вол.
13	Абрамавичус	Иозас	сын Иозаса	1911	Расейнский	Плиньго					
14	Абрамавичус	Иозас	сын Ионо	1899	Алитусский	Пивоголь			р-н	Алитусский	
15	Абрамавичус	Иозас	сын Якубо	1904	Алитусский	Шкивани					
16	Абрамавичус	Элеонара	Антонас	1923	Шауляйский	Радвиллишкис			уезд	Шауляйский	
17	Абрамайтис	Александр	Францевич	1900		Красное	вол.	Красненская			
18	Абрамайтис	Раймондас	сын Алексаса	1911	Алитусский	Байбанику					
19	Абрамикас	Ионас	сын Пранаса	1916	Радвиллишский	Рамонки			уезд	Радвиллишский	
20	Абрамовичус	Адомас	Пранс	1921	Тельшайский	Дристалъ	вол.	Тельшайская	уезд	Тельшайский	вол.
21	Абрамовичус	Генрикас	Леонадиос	1916		Шауляй					
22	Абромайтис	Раймондас	сын Алексаса	1911	Алитусский	Байбанику			уезд	Алитусский	
23	Августинавичене	Эмilia	Викентьевна	1902		Ленинград					
24	Аверка	Винцас	сын Петраса	1922	Алитусский				уезд	Алитусский	
25	Авижа	Владас	сын Доминико	1917		Юзово					
26	Авижа	Павилас	сын Тадараса	1921		Сирвиду	вол.	Коварской			вол.
27	Авиженис	Иозас	сын Иозаса	1921	Шауляйский	Ионимкис			уезд	Шауляйский	
28	Авильтис	Антанас	Иозисович	1908		Ленинград					
29	Автурас	Симонас	сын Антано	1895		Бесперчено	вол.	Шакаяская			вол.
30	Агинская	Геня	Адамовна	1923		Ирнополе	вол.	Швенгитанская	р-н	Швенгитанская	
31	Аглинскас	Антонас	с.Иозаса	1880		Вайнараки	вол.	Поконис			
32	Аглинскас	Бронюс	сын Антома	1922	Каунский	Вайнатроки			уезд	Каунский	
33	Агустис	Ионас	Иозас	1895		Ячунимки	вол.	Таврочинской			вол.
34	Адакаускаене	Она	дочь Ионаса	1910	Паневежский	Межшени			р-н	Паневежский	
35	Адамавичус	Антанас	сын Ионаса	1905	Паневежский	Ургубали	вол.	Вишинская	уезд	Паневежский	вол.
36	Адамавичус	Бронюс	Антонас	1915	Волковишский	Струга	вол.	Пильвинская			

ВОРКУТА

№	Жит 3	Жит 4	Происхо	Професс	Место ра	Национа	Образов	Партий	Категория	Кем осужден
1		Родейтишки	крестьян			литовец		б/п		В/Т ВВС Красная Армия, Бал. Флот
2		Дойнишки	крестьян			литовец		б/п		
3		Паукаташай		нет	в своем се	литовец		б/п	участие в зверствах о	В/Т в/МВД литовской ССР
4		Рудомино		нет	нет	литовец		б/п	литовский национал	ОСО при МГБ СССР
5	Ословская	Кострики	крестьян			литовец				В/Т в/НКВД След. Тройки НКГБ Лит
6			крестьян	инженер -	эксплуатат	литовец		б/п	участие в банде "До	следств. группа МВД-МГБ Коми АССР
7	Каунас		кустарей	нет	Волисполк	литовец		б/п	Литовский национал	В/Т в/НКВД Литовской ССР
8		Вануку		нет		литовец		б/п	литовский национал	В/Т в/МВД Литовской ССР
9		Вадмиши		нет		литовец		б/п	литовский национал	В/Т в/НКВД Литовской ССР
10	Антузовск	Манулишки	крестьян	нет		литовец	2 класса	б/п	ОСО при МГБ СССР	
11		Развиллонис		нет	в своем хо	литовец		б/п	литовский национал	ОСО при МГБ СССР
12	Кракополь	Чурленц		нет	в своем хо	литовец		б/п	литовский национал	В/Т в/МВД Литовской ССР
13		Расейняй	крестьян	столяр		литовец	3 класса	б/п	следственный	
14		Пивоголь		нет	в своем хо	литовец		б/п	пособничество литов	В/Т в/МВД Литовской ССР
15						литовец	малограмо	б/п		
16		Шяуляй		медсестра	медсестро	литовка	среднее	б/п		Следственная группа МВД-МГБ при к
17		Н-Вилейка	крестьян	плановик		литовец	4 класса	б/п		ОСО при МГБ СССР
18			крестьян	нет		литовец	4 класса	б/п	служба у немцев в а	След. Группой МГБ при КВУ
19		Рамопки		нет	БОЗ	литовец		б/п	литовский национал	ОСО при МГБ СССР
20	Тельшайск	Лаукстена	крестьян	нет		литовец	малограмо	б/п		
21		Шауляй, ул.Палонгос 37		парикмахер		литовец	низшее	б/п		
22		Байбанику	крестьян	нет		литовец	4 класса	б/п	служил у немцев в а	Следственная группа МВД-МГБ при к
23		Каунас		нет		литовка		б/п	литовская национал	ОСО при МГБ СССР
24			крестьян	столяр		литовец			следственный	
25				нет	БОЗ	литовец		б/п	литовский национал	ОСО при МГБ СССР
26	Коварской	Сирвиду		нет		литовец	низшее	б/п	литовский национал	ОСО при МГБ СССР
27		Ионимкис		нет		литовец		б/п	литовский национал	ОСО при МГБ СССР
28		Утена	крестьян	учитель		литовец		б/п	литовский национал	В/Т в/НКВД при КВУ г.Воркута
29	Шакайская	Писенишки	крестьян	сапожник		литовец	низшее	б/п	нач полиции	В/Т в/НКВД Литовской ССР
30		Красное Поле	крестьян	печник		литовец	малограмо	член орг		В/Т в/НКВД Литовской ССР
31			крестьян	нет		литовка	неграмотн	б/п		В/Т в/НКВД Литовской ССР
32			крестьян	нет		литовец	грамотный	б/п	следственный	Н/с. Швенгянского р-на
33	Тавровиче	Вайнатроки	крестьян	нет		литовец	2 класса	б/п		Следственный гр. НКВ - НКГБ
34		Ячунимки	крестьян	нет		литовец	2 класса	беспартийный		В/Т в/НКВД Литовской ССР
35	Вяшинска	Басришки		нет		литовец		б/п	оказание материалы	ОСО при МГБ СССР
36		Ургибали	крестьян	нет	староста	литовец	3 класса	б/чл. пар	участник в зверствах	В/Т в/НКВД Литовской ССР
		Пильвицки	рабочих	сапожник		литовец	3 класса	б/п	полицейский у немц	В/Т 3 Белорусского фронта

ВОРКУТА

№	Дата осужден	Статья УК	Срок	Сро	Срок	Начало срока	Дата прибытия	Откуда	В лагерь	Перевод в л	Дата перев	Перевод в лаге
1	1945.02.04	58-1а	10	0	5	1945.02.04	1945.06.27	с. Каунас	Воркутлаг	ПС/х Заполарны	1945.07.14	
2								Вильнюс	Воркутлаг	ОЛП с/к 4	1945.11.07	ТРУ
3	1948.09.18	58-1а	25	0	5	1948.08.02	1949.04.26	г. Вильнюс	Воркутлаг	п/п	1949.04.26	ОЛП 8
4	1946.12.11	58-1а	7	0	0	1945.02.13	1945.07.12	г. Вильнюс	Воркутлаг	ш. Аяч-Яга	1946.12.03	ш. 29-30
5	1946.02.19	Сп. поселен.	6	0	0	1945.03.31	1945.07.12	Вильнюс	Воркутлаг	ш. 25	1945.07.12	ш. 19-20
6	1946.03.30	на спецпосел.	6	0	0	1945.09.13	1945.11.07	г. Вильнюс	Воркутлаг	опп. шах. 8	1945.11.07	
7	1945.04.19	58-1а ч. 2	10	0	0	1944.09.03	1945.08.15	Каунас	Воркутлаг	ш. 1	1946.10.01	ОЛП 7
8	1946.06.12	УК от 19.04.15	15	5	5	1945.09.24	1946.08.08	г. Вильнюс	Воркутлаг	ш. у. 1	1946.08.10	Речлаг д/о 6
9	1945.10.20	58-1а	20	0	5	1945.02.08	1945.12.19	г. Вильнюс	Воркутлаг	ш. 19-20	1946.11.29	ш. 17
10	1947.01.11	58-1а	6	0	0	1945.07.14	1945.09.07	г. Вильнюс	Воркутлаг	с/х 2	1947.02.01	ОЛП 46
11	1951.07.28	58-1а, 58-10	10	0	0	1951.03.08	1951.11.02	г. Вильнюс	Воркутлаг	п/п	1951.11.02	д/о 9
12	1948.09.18	58-1а	25	0	5	1945.02.12	1945.07.11	г. Вильнюс	Воркутлаг	с/х Заполарны	1946.08.17	п/п КВУ
13					0			Литовским эта	Воркутлаг	шахта 3	1946.08.10	п/п
14	1951.01.26	58-1а	25	0	5	1950.10.28	1951.05.24	Щуторлаг	Воркутлаг	п/п	1951.05.24	д/о 10
15					0			г. Вильнюс	Воркутлаг	Ш 25	1945.07.12	Ш 1
16	1946.04.26	спецпоселени	6	0	0	1945.07.18	1945.11.08	г. Вильнюс	Воркутлаг	УДС	1945.11.08	
17	1946.12.04	58-1а	5	0	0	1945.03.05	1945.08.15	г. Вильнюс	Воркутлаг	ш. 8	1946.05.10	ОЛП 6
18	1946.05.04	спецпосел.	6	0	0	1944.12.07	1945.07.11	г. Вильнюс	Воркутлаг	п/п КВУ	1945.07.11	ш. Аяч-Яга
19	1949.12.17	58-1а, 10ч.1, 25	25	0	0	1949.07.25	1950.04.04	г. Ленинград	Воркутлаг	п/п	1950.04.04	д/о 9
20		следственный		0	0			г. Вильнюс	Воркутлаг	ОЛП ш. 1	1945.11.09	п/п КВУ
21		следственный		0	0			г. Вильнюс	Воркутлаг	ш. 8	1945.08.15	ТРУ
22	1946.05.04	спецпоселени	6	0	0	1944.12.07	1945.07.11	г. Вильнюс	Воркутлаг	п/п КВУ	1945.07.11	ш. Аяч-Яга
23	1947.06.28	58-1а, 58-11	5	0	0	1945.06.28	1945.11.08	г. Вильнюс	Воркутлаг	УДС - предш.	1947.02.26	УДС - 1 км. зап.
24				0	0			г. Вильнюс	Воркутлаг	п/п КВУ	1945.07.13	ПГС 1
25	1950.05.06	19-58-1а, 58-10	10	0	0	1949.10.20	1950.08.08	г. Вильнюс	Воркутлаг	п/п	1950.08.08	д/о 6
26	1949.02.19	58-1а, 58-11	10	0	0	1948.11.08	1949.07.01	г. Вильнюс	Воркутлаг	ОЛП 6	1949.07.05	д/о 4
27	1945.11.26	58-10 ч. 2, 58-10	10	0	5	1945.01.05	1945.08.15	г. Вильнюс	Воркутлаг	ш. 8	1947.02.01	ОЛП 7
28	1945.01.06	Ук от 19.4.1	20	20	5	1944.09.08	1945.05.01	г. Вильнюс	Воркутлаг	п/п КВУ	1945.05.01	Ш-5
29	1945.05.26	58-1а	10	0	5	1944.12.16	1945.06.27	Каунас	Воркутлаг	п/п КВУ	1945.06.27	Аяч-Яга
30	1946.07.18		6	0	0	1946.05.17	1946.09.14	г. Вильнюс	Воркутлаг	ВМЗ	1947.02.01	ПГС 1
31				0	0			г. Вильнюс	Воркутлаг	ОЛП Ш-7	1945.11.08	Карпичный завод
32	1946.03.02	на спецпосел.	6	0	0	1945.08.30	1945.11.08	г. Вильнюс	Воркутлаг	ОЛП ш. 7	1945.11.08	
33	1945.05.19	17-58-1	10	0	0	1945.01.31	1945.06.27	Из Каунаса	Воркутлаг	ПГС	1945.06.28	
34	1951.06.09	17-58-1а	10	0	0	1961.01.24	1951.09.09	г. Вильнюс	Воркутлаг	ЛЮ 8	1951.09.08	
35	1945.05.15	58-1а	20	0	5	1945.02.14	1945.06.27	г. Вильнюс	Воркутлаг	ш. 5	1945.06.30	ОЛП 1
36	1944.12.10	указ от 19.04	20	0	5	1944.09.10			Воркутлаг	ш. 7		ОЛП 17

ВОРКУТА

№	Дата перево	Перевод в ла	Дата перев	Перевод	Дата перев	Перевод	Дата перев	Перевод	Дата пере	Перевод
1										
2	1946.10.02									
3	1949.05.06	л/о 9	1949.05.06	л/о 14	1955.04.08	л/о 3	1955.06.01			
4	1947.05.03	ОЛП 7	1948.11.03	Речлаг л/о	1948.11.19					
5	1945.10.25	ш. Аяч-Яга	1946.01.09							
6										
7	1948.10.20	Речлаг л/о 2	1948.11.19	л/о 9	1953.08.01					
8	1949.05.26	сангородок	1950.07.24							
9	1947.04.14	14-й км. запада	1947.06.11	ШУ 1	1947.07.29	Речлаг л/о	1949.05.22	сангородок	1950.02.02	л/о 4
10	1948.12.16	ОЛП 50	1950.09.14	ОЛП 59	1951.01.26	ОЛП 56	1951.02.03	ОЛП 56	1951.02.12	ОЛП 62
11	1951.11.06	л/о 1	1955.10.01							1951.04.13
12	1947.04.17	убыл в г. Вилья	1947.04.19	из Вильяно	1949.04.26	ОЛП 8	1949.05.06	ОЛП 8	1949.09.15	л/о 9
13	1947.04.08									
14	1951.05.30	п/п	1955.04.26							
15	1945.09.28	Новый ОЛП	1946.05.14	ТРУ	1946.10.02					
16										
17	1949.03.10	ОЛП 25	1949.07.27	ОЛП 62	1950.03.03					
18	1945.07.14	п/п КВУ	1946.08.05							
19	1950.04.28	л/о 14	1955.02.11	л/о 85	1956.05.16					
20	1946.06.10									
21	1946.09.04									
22	1945.07.14	п/п КВУ	1946.08.05							
23	1947.09.20	ОЛП 62	1948.06.26	ОЛП 64	1948.10.31	ОЛП 54	1949.06.07	л/о 9	1949.09.01	л/о 8
24	1946.01.01	ТРУ	1946.09.26							
25	1950.08.16	л/о 5	1952.03.10	л/о 3	1952.11.29	л/о 16	1953.01.03	л/о 14	1953.08.18	л/о 1
26	1949.09.15	л/о 5	1955.10.06							
27	1948.10.28	Речлаг л/о 2	1949.09.15							
28	1945.05.04									
29	1945.06.30	Ш-1	1945.07.03							
30	1947.04.18	Комп	1947.08.30							
31	1946.01.18	Ш-8	1946.02.01	п/п КВУ	1946.07.15					
32										
33										
34										
35	1948.10.23	Речлаг ЛО 1	1948.11.01							
36	1948.11.02	ОЛП 17	1951.02.07							

ВОРКУТА

№	Дата пере	Как убыл	Дата убытия	Куда убыл	Дата смерти	Причина смерти	Реабилитация
1		умер			1947.02.02		
2		освобожден	1946.10.04				
3		освобожден	1956.09.19	дер.Паукштакый, Плунынский р-н, Литовская ССР			
4		убыл	1952.02.13	Го МТБ г.Воркута			
5		на спецпоселение	1946.07.01				
6		на спецпоселение	1946.05.19				
7		убыл	1953.08.10	Богучарскую т-му МВД СССР ст.Россоги			
8		умер	1952.10.13				
9	1952.02.09	в другой лагерь	1955.05.18	Минлаг			
10		освобожден по отб. срока наказ. с зачетом ра	1951.04.14	г.Воркута			
11		освобожден	1956.09.06	дер.Раздвильонис, Алитусского р-на, Литовская ССР			
12		в другой лагерь	1955.09.14	г.Маринск, Сиблаг МВД в психиатрическую больницу			
13		убыл	1947.04.15	г. Вильнюс			
14		освобожден по опр. В/Т Прибалтийского В.О.	1955.04.28	дер.Пивоголь, Алитусского р-на, Литовской ССР			
15		освобожден	1946.10.09				
16		на спецпоселение	1946.08.03				
17		освобожден	1950.03.04	Рассейнский р-н, Литовская ССР			
18		на спецпоселение	1946.08.08				
19		освобожден досрочно на основ. ук. от 14.07.5	1957.02.01	г.Родвильонис, Литовской ССР			
20		освобожден	1946.06.13				
21		освобожден	1946.09.05				
22		на спецпоселение	1946.08.08				
23		убыл в ссылку	1950.06.21	г.Красноярск, наряд: отд. "А" МТБ СССР за №18/30 - 67 - 312 от 26.06.19			
24		освобожден	1946.09.28				
25		освобожден	1955.06.02	г.Паневежис, Литовской ССР			
26		освобожден	1956.05.25	дер.Укмерга, Литовская ССР			
27		освобожден	1954.10.08	Спецкомендатура №71			
28		умер		1945.06.15			
29		в другой лагерь	1945.09.21	Карлаг			
30		освобожден	1947.09.22				
31		освобожден	1946.07.18				
32		убыл	1946.04.30	спецпоселение			
33		в другой лагерь	1945.09.21	в Кирлаг			
34		в другой лагерь	1951.10.20	особый лагерь №3			
35		освобожден	1955.02.11	уезд Паневежский, Литовской ССР			
36		освобожден	1956.01.11	мест.Пильвинкс, Вилковинский р-н, Литовская ССР			

ТРУДОВОЕ СОГЛАШЕНИЕ

Воркута

01 августа 2005г.

СОСТАВЛЕНО

между представителем Вильнюсского Общества бывших ПОЛИТЗАКЛЮЧЕННЫХ И ССЫЛЬНЫХ Р. РАЦЕНАСОМ, именуемый в дальнейшем ЗАКАЗЧИКОМ, и председателем Воркутинского общества «МЕМОРИАЛ» А.В.Калмыковым (проживающим в г. Воркуте, бульвар Пищевиков, д.27, кв. 34, паспорт 87 02 № 569322), именуемый ИСПОЛНИТЕЛЕМ,

О ТОМ, ЧТО

ЗАКАЗЧИК заказывает выполнение следующих работ по благоустройству кладбища у бывшей шахты №29, у памятника «Каплица», а ИСПОЛНИТЕЛЬ обязуется организовать их выполнение:

1. вырубку кустарника на территории всего кладбища площадью 54м x 44м = 4000м кв., за что выплачивается наличными 140 американских долларов.
2. выполнить геодезическую съемку территории кладбища с инвентаризацией памятных крестов, за что выплачивается 70 американских долларов.
3. заказать металлическую эмалированную таблицу с фамилией «РЯУБА ИОЗАС, 1927-1953г.» и укрепить ее на памятном кресте, за что выплачивается 40 американских долларов.
4. выбрать в архивах личные дела и сделать выписку заключенных из Литвы и списки представит в Вильнюсское общество ПОЛИТЗАКЛЮЧЕННЫХ И ССЫЛЬНЫХ, за что выплачивается 100 американских долларов.

За работы, которые надо выполнить в 2005 г. всего выплачивается 350 американских долларов (триста пятьдесят).

ЗАКАЗЧИК:

/ Р. РАЦЕНАС /

ИСПОЛНИТЕЛЬ:

А.В.КАЛМЫКОВ /

РАСПИСКА

Мною, председателем ВО «МЕМОРИАЛ» А.В.Калмыковым на цели, указанные в ТРУДОВОМ СОГЛАШЕНИИ от 01 августа 2005г., получены от представителя Вильнюсского общества бывших ПОЛИТЗАКЛЮЧЕННЫХ И ССЫЛЬНЫХ Р.Раценыса 350 американских долларов.

Деньги получил:

А.В.Калмыков

Присутствовала

секретарь правления ВО «Мемориал»

Л.Н.Петрова

01 августа 2005г.

Schema 2

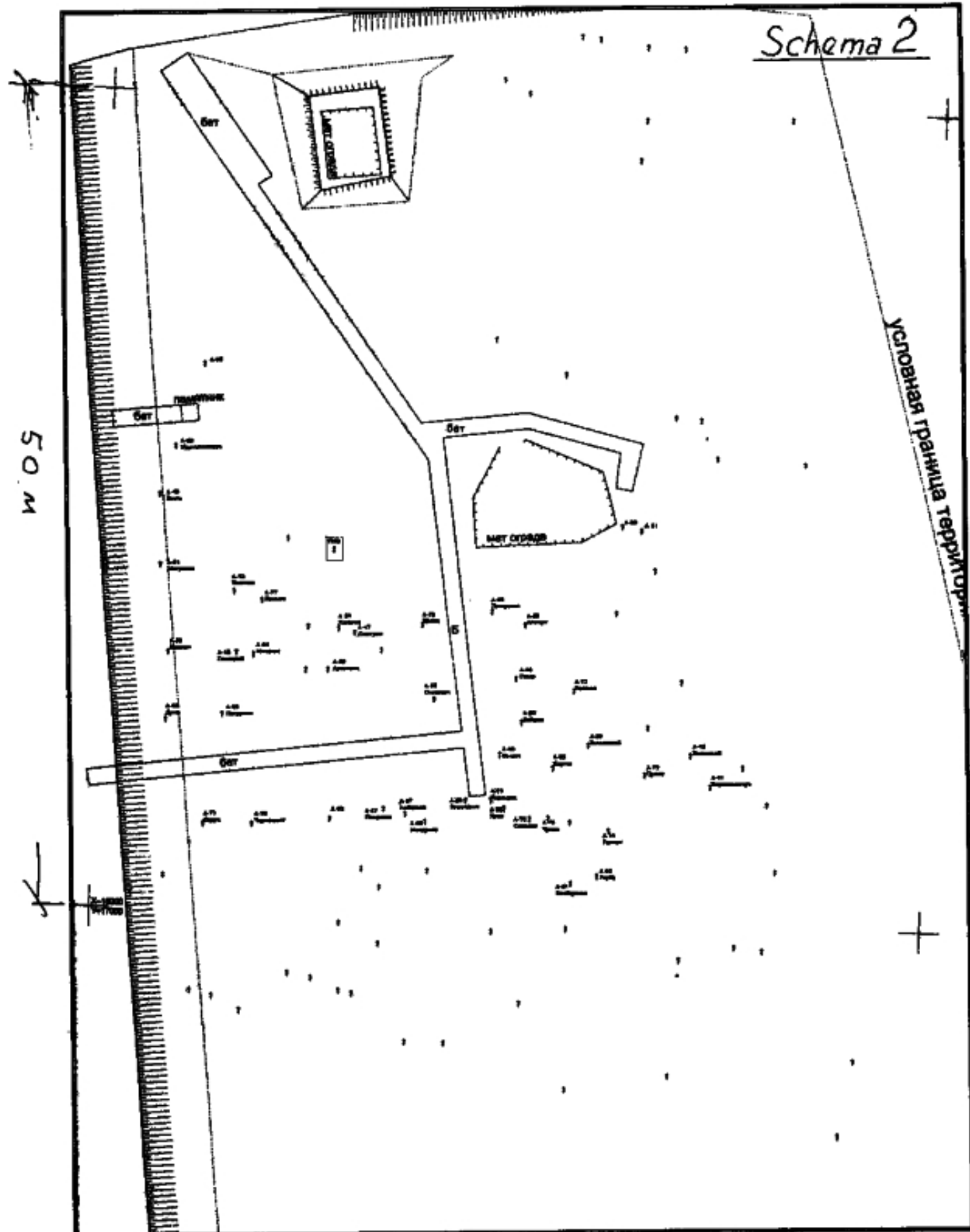
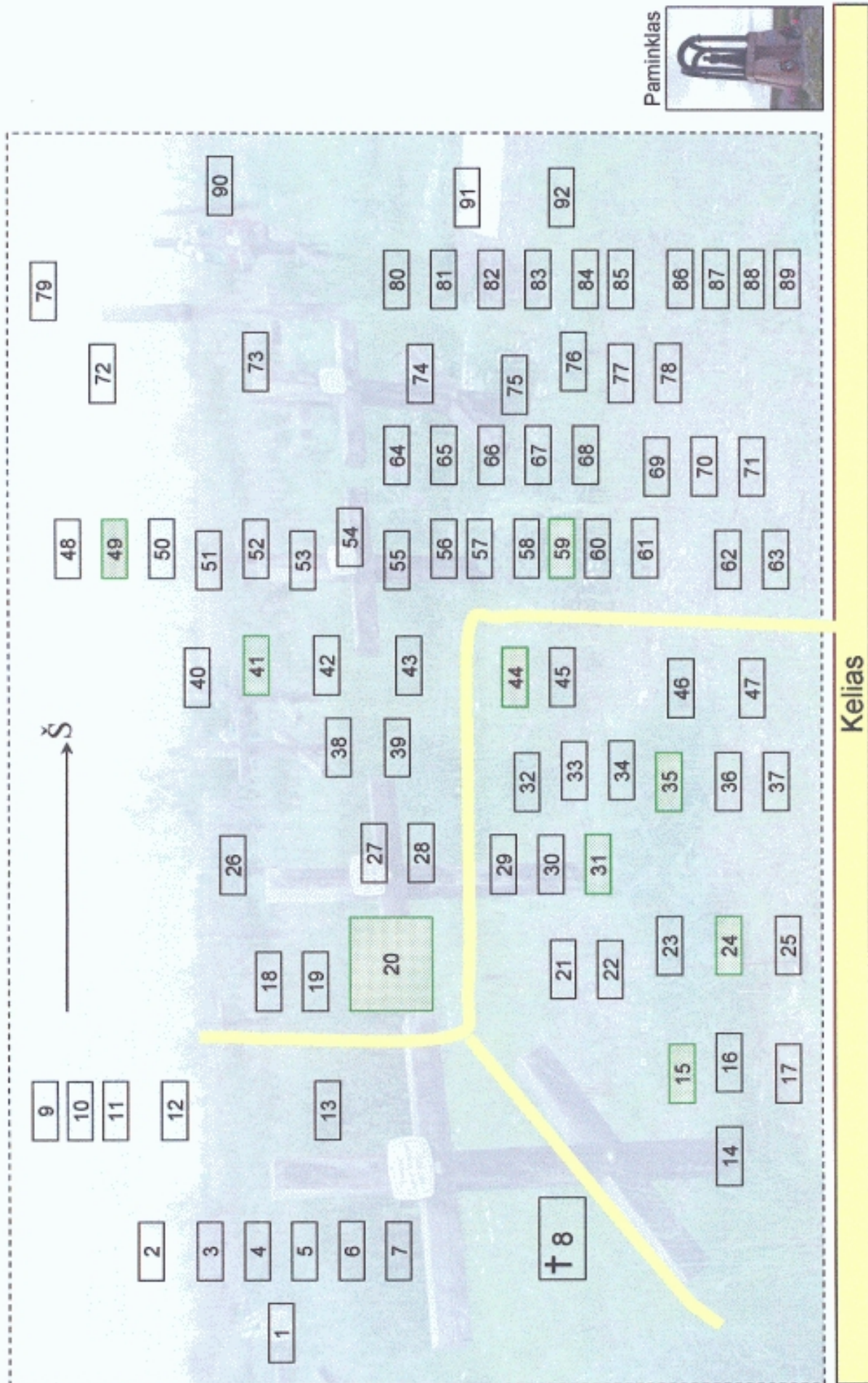

Схема расположения могил на кладбище Юршор, г. Воркута
Съемка выполнена ВО "Мемориал" 19 августа 2005 г

^a Schema 2

29 šachtos kapinės

**VILNIAUS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ
BENDRIJA**

Kodas 9167726, Gedimino pr. 15, LT-01103 Vilnius. Tel.: (8~5)2123432, mob. 861127089,
A/a Nr. 3700135 Vilniaus bankas, b/k 260101777

2005 spalio mėn 14 d. Nr. 36

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJAI

2005 m. tremtinių kapaviečių ir paminklų paieškos ir registracijos ekspedicijos metu Vorkutos archyvuose su vietos MEMORIALO darbuotojų pagalba aptiktos lagerių kalinių registracijos kartotekos. Jose yra apie 400 tūkstančių asmenų kortelių, jų tarpe apie 12 tūkstančių asmenų atvežtų iš Lietuvos. Kortelės netolygu bylai. Mat ypač pokary (1944-46 mm) Vorkutos lageriai buvo plačiai naudojami kaip filtraciniai. Tai reiškia, kad nesudarius bylos, kalinį nuveždavo Vorkuton, kalindavo apie 2-3 metus be teismo, o nepavykus sudaryti bylos etapu grąžindavo Lietuvon arba paleisdavo – akivaizdus teismo nihilizmo pavyzdys. Tokių atvejų žinomi keli tūkstančiai.

Šiose kortelėse yra masė duomenų apie mūsų krašto žmones. Jie niekur neužfiksuoti, todėl tikslinga šią kartoteką pargabenti Lietuvon.

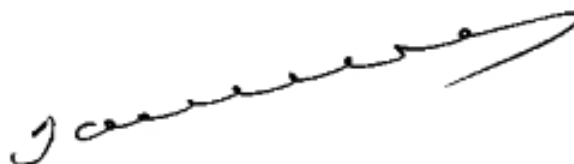
Vorkutos m. Memorialo darbuotojai sutinka peržiūrėti kartoteką, atrinkti korteles, liečiančias lietuvišką temą, kompiuterizuoti jų turinį ir jį pateikti mums CD disku pavidalu. Jie turi patyrimo, nes panašų darbą jau atliko su lenkų ir vokiečių kartoteka.

Prašome šiam darbui 2005 m. paskirti 4000,- Lt (keturis tūkstančius). Priminsime, kad Vorkutos m. nyksta, iš 29 bedirba 4 anglies kasyklos. Lagerių archyvus ruošiasi perkelti į Omską. Ten jie ilgai arba visai taps mums neprieinami.

Pridedame orientacinę išlaidų sąmatą.

Mūsų rekvizitai: biudžetinė sąskaita Nr. LT407044060000950269 AB "Vilniaus bankas", banko kodas 260101777.

Pagarbiai
Vilniaus PKT Bendrijos Tarybos
Pirmininkas

G. Daubaras

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS

Archyvinės medžiagos iš Vorkutos lagerių fondo, esančio Rusijos Federacijos Justicijos ministerijos Bausmės atlikimo Valdybos archyve **ANALIZĖ**

Vilnius, 2005-11-05

Iš 1000 asmenų įrašų peržiūrėta 490 asmenų duomenys, lyginant juos su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro duomenų bazėmis, sudarytomis iš 1941, 1944-1947 metais represuotų asmenų Baudžiamųjų bylų, kartotekų, įvairių archyvinių sąrašų.

Tyrimo rezultatai.

1. Vorkutos archyvuose yra suimtų asmenų yra 10% daugiau;
2. Vorkutos archyų duomenys papildo 68 asmenims suėmimo datas;
3. Vorkutos archyų duomenys papildo atvežimo į lagerį datas 88 asmenims, iš viso jų nebuvo žinoma 136 asmenims;
4. Paleidimo iš lagerio datos papildytos 93 asmenims;

Išvada. Archyvinė medžiaga iš Vorkutos lagerių fondo yra tikrai išsami, tiksli ir žymiai papildanti bei patikslinanti duomenis apie sovietinio režimo represuotus Lietuvos gyventojus.

LGGRTC Archyvinio vardynų skyriaus vedėja Birutė Burauskaitė

Договор

о сотрудничестве между Воркутинской общественной историко-просветительской, благотворительной и правозащитной организацией "Мемориал" и Вильнюсским обществом бывших политзаключенных и ссыльных

Воркута

20 октября 2005года.

Воркутинская общественная историко-просветительская благотворительная и правозащитная организация "Мемориал", именуемый в дальнейшем ВО "Мемориал", в лице председателя Александра Васильевича Калмыкова с одной стороны и Вильнюсское общество бывших политзаключенных и ссыльных в лице представителя Римвидаса Раценаса с другой стороны договорились о нижеследующем.

1. Предмет договора.

1.1. ВО "Мемориал" выявляет документы о гражданах Литвы, бывших в заключении в лагерях Воркуты в период существования ГУЛАГА. Составление электронной базы данных, из документов хранящихся в Архиве Министерства юстиции РФ республики Коми в г Воркуте по материалам Воркутлага, Речлага, Интлага, Минлага, Обского ИТЛ.

1.2. ВО "Мемориал", согласно Устава общества, для выполнения работы в Архиве по составлению электронной базы данных граждан Литвы создает рабочую группу. Руководитель группы, член Правления ВО "Мемориал" Хайдарова Евгения Алексеевна.

1.3. ВО "Мемориал" поручает Хайдаровой Е.А. составить Трудовое соглашение и смету на проведение работ.

1.4. ВО "Мемориал" контролирует проведение работ, несет ответственность за соответствие информации первоисточнику.

169908. г Воркута, Ленина-60
а/я 795. тел/факс (82151) 61006
e-mail: memorial@vorkuta.com
Председатель "Мемориал"

Вильнюсское общество
бывших политзаключенных и
ссыльных

Р. Раценас Р. Раценас

1

2

3

4

9

10

11

12

192736

Фамилия: **СЕРГЕЕВ**
Имя: **СЕРГЕЙ**
Отчество: **СЕРГЕЕВИЧ**
Дата рождения: **1920-03-10**
Место рождения: **г. Москва**
Дата смерти: **1955-03-10**
Место смерти: **г. Москва**
Пол: **муж**
Возраст: **35 лет**
Служба: **в армии**
Звание: **сержант**
Полное имя: **Сергей Сергеевич Сергеев**
Дата захоронения: **1955-03-10**
Место захоронения: **г. Москва**
Кладбище: **Смоленское**
Участок: **160**
Группа: **160**
Информация: **СЕРГЕЙ С. СЕРГЕЕВ**
Дата: **1955-03-10**
Место: **г. Москва**
Пол: **муж**
Возраст: **35 лет**
Служба: **в армии**
Звание: **сержант**
Полное имя: **Сергей Сергеевич Сергеев**
Дата захоронения: **1955-03-10**
Место захоронения: **г. Москва**
Кладбище: **Смоленское**
Участок: **160**
Группа: **160**

192736

Фамилия: **СЕРГЕЕВ**
Имя: **СЕРГЕЙ**
Отчество: **СЕРГЕЕВИЧ**
Дата рождения: **1920-03-10**
Место рождения: **г. Москва**
Дата смерти: **1955-03-10**
Место смерти: **г. Москва**
Пол: **муж**
Возраст: **35 лет**
Служба: **в армии**
Звание: **сержант**
Полное имя: **Сергей Сергеевич Сергеев**
Дата захоронения: **1955-03-10**
Место захоронения: **г. Москва**
Кладбище: **Смоленское**
Участок: **160**
Группа: **160**
Информация: **СЕРГЕЙ С. СЕРГЕЕВ**
Дата: **1955-03-10**
Место: **г. Москва**
Пол: **муж**
Возраст: **35 лет**
Служба: **в армии**
Звание: **сержант**
Полное имя: **Сергей Сергеевич Сергеев**
Дата захоронения: **1955-03-10**
Место захоронения: **г. Москва**
Кладбище: **Смоленское**
Участок: **160**
Группа: **160**

16

[illegible][illegible]

20

[illegible]

[illegible]

[illegible]

25

24

27

26

